

MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH

BM.I.053.49.2022

Warszawa, 08 marca 2022 r.

IK: 675680

**Pan
Tadeusz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na oświadczenie nr 1403 Pana Senatora Roberta Dowhana z dnia 12 stycznia 2022 r., w sprawie różnic w cenach gazu i prądu dla osób indywidualnych oraz dla przedsiębiorców.

Uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 7a ustawy o działach administracji rządowej dział energia obejmuje m.in. sprawy energii, surowców energetycznych i paliw, polityki energetycznej państwa, rynków energii, surowców energetycznych i paliw. Działem administracji rządowej energia kieruje Minister Klimatu i Środowiska. Zgodnie z przepisem art. 9b ustawy o działach administracji rządowej dział aktywa państwowe obejmuje sprawy dotyczące gospodarowania mieniem państwowym, w tym wykonywania praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa, jak również ochrony jego interesów, co w konsekwencji oznacza, że Minister Aktywów Państwowych reprezentuje Skarb Państwa w wyżej określonym zakresie. Należy zaznaczyć, że Minister Aktywów Państwowych wykonując prawa z należących do Skarbu Państwa akcji w spółce Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. (dalej PGNiG, Spółka) dysponuje uprawnieniami akcjonariusza określonymi w Kodeksie Spółek Handlowych (dalej: KSH) oraz Statucie Spółki. Stosownie do regulacji art. 368 KSH prowadzenie spraw Spółki należy do kompetencji Zarządu, a zgodnie z art. 375¹ KSH Walne Zgromadzenie i Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki. Jak wynika z powyższego Minister Aktywów Państwowych nie ma uprawnień do ingerowania w działania Spółki. Jednocześnie należy wskazać, że prawa z udziałów spółki PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o. (dalej PGNiG OD), która prowadzi sprzedaż paliwa gazowego w ramach Grupy Kapitałowej PGNiG, wykonuje Zarząd PGNiG. Wobec czego Minister Aktywów Państwowych nie może ingerować w działania PGNiG OD.

Do głównych powodów wzrostu cen gazu na rynkach światowych i europejskich, w tym w Polsce, należy zaliczyć politykę prowadzoną przez Gazprom, który znacznie ograniczył dostawy gazu do Europy zarówno rurociągami biegnącymi przez Polskę i Ukrainę, jak również zmniejszył sprzedaż surowca przez swoją platformę elektroniczną. Pomimo istotnego zapotrzebowania na surowiec w Europie Gazprom konsekwentnie utrzymuje niski poziom sprzedaży gazu ziemnego

realizując wyłącznie kontrakty długoterminowe. W związku z tym, zapasy gazu w magazynach europejskich zanotowały niespotykany do tej pory spadek. Znaczący wpływ na ten stan ma również wyjątkowo niski poziom wypełnienia europejskich magazynów należących do Gazpromu, który zamiast napęniać swoje magazyny gazu w Austrii, Niemczech i Holandii przed sezonem grzewczym, niemal całkowicie je opróżnił.

Na radykalny wzrost cen energii rzutuje także restrykcyjna i coraz bardziej zaostrzająca się polityka klimatyczna Unii Europejskiej („Europejski Zielony Ład” oraz pakiet propozycji legislacyjnych „Fit for 55”), silnie popierana przez największe ugrupowania w Parlamencie Europejskim, czyli Europejską Partię Ludową (do której należą politycy PO i PSL) czy też Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów (do którego przynależą członkowie Nowej Lewicy). Należy podkreślić, że w 2014 r. premier ówczesnego rządu pani Ewa Kopacz, zamiast zawetować, podpisała europejski pakiet klimatyczny (przy zdecydowanym sprzeciwie Prawa i Sprawiedliwości), który oddał Komisji Europejskiej decydujący wpływ na Polską energetykę, a polski rząd pozbawił możliwości wetowania zmian niekorzystnych dla polskiej gospodarki. Konsekwencją decyzji ówczesnego rządu, a także przyjęciem przez Komisję Europejską w 2019 r. Europejskiego Zielonego Ładu (niepodpisany przez Polskę) jest wzrost kosztów uprawnień do emisji CO₂, których cena od ubiegłego roku drastycznie wzrasta przekładając się na ceny surowców energetycznych, w tym gazu. Ochrona klimatu jest istotna, ale nie mniej ważne jest bezpieczeństwo energetyczne Polski, utrzymanie konkurencyjności polskiej gospodarki a także ochrona polskich rodzin przed ubóstwem energetycznym.

Kluczowe dla zwiększenia odporności polskiego rynku na globalne wahania w zakresie cen gazu ziemnego są działania związane z dywersyfikacją źródeł dostaw gazu, tj. zapewnieniem dostępu do nowych źródeł gazu ziemnego. Stanowią one jeden z podstawowych kierunków działań w ramach przyjętej Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. w sektorze gazu ziemnego. Należy zauważyć, że konsekwentnie prowadzona przez rząd Zjednoczonej Prawicy polityka w zakresie dywersyfikacji źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego jest odpowiedzią na rosnącą presję cenową, i daje szansę w perspektywie średnio- i długoterminowej na wzmocnienie tendencji do obniżania cen paliw gazowych. Wśród kluczowych inwestycji realizowanych obecnie (w zakresie paliw gazowych) należy wymienić m.in. budowę połączenia Polska-Litwa oraz Polska-Słowacja, czy rozbudowę terminala LNG w Świnoujściu. Zakończone zostały również prace w podmorskiej części gazociągu Baltic Pipe, który zostanie uruchomiony w IV kwartale 2022 r. Dodatkowo, planowana jest także budowa nowego terminala LNG w Zatoce Gdańskiej (tzw. FSRU).

Jednocześnie należy przypomnieć, że w 2010 r., za czasów rządu PO-PSL, została zawarta umowa z Federacją Rosyjską o dostawach gazu do Polski, będąca podstawą dla Kontraktu Jamalskiego. W wyniku negocjacji, w Kontrakcie Jamalskim zostały utrzymane niekorzystne warunki na dostawę gazu z Rosji do Polski (wydłużony do końca 2022 r. okres obowiązywania i obligatoryjne wolumeny dostaw). Kontrakt Jamalski zobowiązuje Polskę do zakupu co najmniej 8,7 mld metrów sześciennych gazu rocznie w formule take-or-pay. Oznacza to, że nieodebrany gaz i tak podlega opłacie. Zapisy o minimalnym wolumenie dostaw w formule take-or-pay de facto blokują Polsce możliwość szybszej dywersyfikacji źródeł dostaw gazu z innych kierunków. Sposób negocjacji i wyjątkowe ustępstwa ówczesnego rządu wobec Rosji zostały bardzo krytycznie ocenione w raporcie

Najwyższej Izby Kontroli. Dopiero wygaśnięcie obecnego Kontraktu Jamalskiego pozwoli Polsce na pełną wolność wyboru dostawcy i kierunków importu gazu ziemnego.

Należy także przypomnieć, że w dniu 26 września 2013 r. Sejm RP uchwalił tzw. mały trójpak energetyczny, który wprowadzał m.in. obligo giełdowe, czyli obowiązek publicznej sprzedaży gazu ziemnego. Detaryfikacja cen gazu jest jednym z założeń procesu liberalizacji i tworzenia wspólnego rynku gazu w Unii Europejskiej. Nowelizacją rozporządzenia systemowego wicepremier, minister gospodarki pan Janusz Piechociński wprowadził obowiązek prowadzenia rozliczeń gazu w jednostkach energii, co powoduje, że cena gazu ustalana jest niezależnie od jego właściwości chemicznych. Jednocześnie wyznaczanie cen poprzez giełdę, do czego obligują Polskę przepisy europejskie, uczyniło rynek gazu dla odbiorców innych niż gospodarstwa domowe bardziej podatnym na zawirowania cen. Warto jednak zaznaczyć, że uwalnianie cen gazu na polskim rynku, do którego zobowiązuje prawo unijne, jest przeprowadzane stopniowo. Działania podejmowane przez polski rząd w 2016 roku, w szczególności przez ówczesnego Ministra Energii Pana Krzysztofa Tchórzewskiego, zagwarantowały odbiorcom końcowym, będącym gospodarstwami domowymi, przedłużony okres ochrony. W związku z tym do końca 2023 roku ceny gazu ziemnego dla odbiorców w gospodarstwach domowych, w celu ochrony interesów tych odbiorców m.in. przed nieuzasadnionym wzrostem cen, podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE.

Jednocześnie należy wskazać, że w obliczu rekordowego wzrostu cen gazu, rząd podejmuje wszelkie dostępne działania, by chronić polskie społeczeństwo i przedsiębiorców.

W dniu 29 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (dalej Ustawa). Ustawa wprowadziła ochronę taryfową dla dostaw gazu przeznaczonego do celów bytowych oraz dla tzw. odbiorców wrażliwych. To rozwiązanie przewidziane jest do końca 2023 roku. Co ważne, uchwalona Ustawa przewiduje dla podmiotów objętych taryfą zamrożenie cen paliw gazowych i gwarantuje stałą cenę za gaz na 2022 rok, bez względu na wzrost ceny rynkowej w tym czasie.

Niestety narzędzi wprowadzonych ww. Ustawą i wykorzystanych w przypadku odbiorców indywidualnych oraz grupy tzw. odbiorców wrażliwych, nie można zastosować wobec przedsiębiorców. Z uwagi na zapisy dyrektywy gazowej z 13 lipca 2009 r. oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, państwo nie może objąć taryfami gazowymi podmiotów prowadzących rynkową działalność gospodarczą, gdyż byłoby to działanie uznane za niedozwoloną pomoc publiczną.

Niemniej jednak w celu złagodzenia skutków podwyżek cen gazu dla przedsiębiorców, zaangażowała się bezpośrednio spółka PGNiG OD, która 14 stycznia 2022 r. zakomunikowała, że w związku ze spadkiem cen gazu na TGE, zaczynając od dnia ogłoszenia do końca lutego bieżącego roku obniża o 25% ceny gazu dla odbiorców biznesowych - Klientów korzystających z Cennika „Gaz dla Biznesu” nr 9. Natomiast 8 lutego 2022 r. PGNiG OD wprowadził kolejną 10% obniżkę cen gazu dla ww. odbiorców biznesowych. Ostatecznie w wyniku wprowadzonych przez PGNiG OD obniżek, przedsiębiorcy w okresie od 14 stycznia 2022 r. do 31 stycznia 2022 r. zapłacą 25% mniej za gaz, a od 1 lutego 2022 r. do 31 marca 2022 r. 35% mniej za gaz w stosunku do cennika z I połowy stycznia bieżącego roku. Jak poinformowało PGNiG OD, obniżką są objęci automatycznie wszyscy odbiorcy podlegający rozliczeniom za pobrane paliwo gazowe na podstawie cen określonych w zmienionym

cenniku. Skorzystanie z obniżki nie wymaga od odbiorców podjęcia jakichkolwiek działań, a ceny uwzględniające obniżkę będą automatycznie stosowane przez sprzedawcę w rozliczeniach z odbiorcami, bez konieczności zmiany umowy. Dodatkowo Spółka zapowiedziała, że analizuje otoczenie rynkowe i dalsze działania będzie podejmować adekwatnie do zmieniającej się sytuacji.

Ponadto w grudniu ubiegłego roku Sejm uchwalił szereg zmian aktów normatywnych przygotowanych przez rząd, wprowadzających rozwiązania tzw. Tarczy Antyinflacyjnej 1.0, w tym m.in. obniżenie podatku VAT na gaz ziemny z 23% do 8% oraz obniżenie podatku VAT na energię elektryczną z 23% do 5%. W reakcji na pogłębianie się europejskiego kryzysu energetycznego, rząd zdecydował się rozszerzyć i przedłużyć wprowadzone Tarczą Antyinflacyjną 1.0 środki i ustawą z dnia 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług wprowadzona została Tarcza Antyinflacyjna 2.0, która idzie jeszcze dalej i obniża stawkę podatku VAT na gaz ziemny do 0%. Dzięki tym rozwiązaniom od 1 stycznia 2022 r. stawka podatku VAT za gaz wynosiła zaledwie 8%, a od 1 lutego bieżącego roku jest zerowa. Ponadto do 31 lipca 2022r. przedłużono utrzymanie 5% stawki VAT na energię elektryczną oraz obniżono podatek VAT na paliwa z 23% do 8%.

Będąc świadomym trudnej sytuacji, z którą przyszło się nam mierzyć, chciałbym jeszcze raz podkreślić, że rząd dokłada wszelkich starań, by ograniczyć negatywne skutki kryzysu energetycznego dla społeczeństwa, oraz innych odbiorców wrażliwych, a także na ile to możliwe w świetle obowiązujących regulacji UE dla podmiotów gospodarczych.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Aktywów Państwowych

Maciej Małecki

sekretarz stanu

dokument podpisany elektronicznie

675680.2159897.1791057

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów